

КУРГАН

ВІРА ВОВК

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО

2019

ОБКЛАДИНКА: ВВ

Авторка послуговується правописом

Г.Голоскевича.

Усі права застережено

І як не заздрить вам і молодості вашій...

Микола Зеров: «Тягар робочих літ»

ЖИТТЯ

Наше життя – невичерпна криниця
Таємних, нерозгаданих глибин,
І кожна крапля її вод – єдина.

Підносить над верхів'я й полонини,
Де променіють зоряні намети
І де світанок – вічно молодий.

Як довго ще жевріє лист зелений,
Як довго серце – яблуневий цвіт,
Лунають сарабанди й кантилени,
Збирає мед життя бджолиний рій,

Збираймо також солодь у любові,
Як довго нам щебече соловій.

Однак тримаймо засів у долоні.
Цінуймо наше зерно золоте,
Хай колоситься на щасливу долю.

І багатіє світлом кожен день.

І. ПЕРЕВАЛ

МАКРОКОСМОС

Ти зазіхаєш здобувати Всесвіт,
Пихою спухле, наче хліб з печі,
Умом розпещене земне дитя!

Та щоб добутись до найближчої зорі,
Не стало б тобі віку,
Хіба що станеш світлом!

Мирися з долею, люби
Шматок землі, що тобі даний,
Роби йому добро!
І не прискорюй
Судного Дня!

МІКРОКОСМОС

Цей світ – невідомий.
Ми нічого не знаємо про розум тварин,
Звемо інстинктом режим муравлища
Й піклування потомством.

І тільки людина, найвищий твір,
Способна власний плід убивати,
Нехтуючи благословенням природи
Й Гоподнім законом.

ТАНЕЦЬ

Хай плачуть саксофони, хай регочуть
фаґоти,
Хай згіркнені гудуть, і бас і контрабас,
Ми крутимосся в танці –
Не в дерганці, не в танґо, не в кадрилі,
Тільки в лямбаді й рок!
Такий наш час!
Ми виб'ємо на нім свою печать!

Такий наш смак і вибір,
Не критикуйте нас!

ПРОТЕСТ

Ми – патріоти, ми бастуємо!
Доста неправди й наруги!
Виб'ємо вікна віллі мера
Й дьогтем обмажемо мури!

Покажемо язик Президенту
Й дулю Верховній Раді...

Бувають розумні й нерозумні батави, –
Кружляє думка в народі.

ПОХІД КРАСУНЬ

Підемо в поході такі,
Як мати колись народила:
Нескорені, молоді!
Європа, врешті, прозріла,
Звільнила заковану стать
І розкрила їй крила...

(Є свідомі, як і несвідомі,
Що черниці в габітах
Будять більше уяви
Про таїну свого лона,
Ніж ті, що прозору до дна,
Простягають її всім на долоні).

ЖІНОЧІ ТАЇНИ

Зацікавлених більше чарує
Черниця в габіті,
Ніж красуня на пляжі Копакабани
Шнурочком одіта.

Містерія невідомого притягає
Допитливі очі,
Тоді як про красунені таїни
Всі папуги скрегочуть.

ЗІЛЛЯ

Зеленіє на світі

Заборонене зілля –

Солодка отрута...

Хто з нас думає про отруту,

Коли думка про солодь

Єдина сутня?

Хто розпитує, чим відрізняється

Від крамничної ляльки людина,

Коли надить казкова хвилина,

Очманінням сповита?

СЬОГОДНІ

Червоніють черешні
В кучерявому листі,
Солодіють.
Ми в природі – нечемні діти.

Ще сьогодні сміємося,
Несвідомі про завтра,
Що так швидко надходить
Серед щедростей літа.

УТОМА

Урешто томлять
Карнавали, балі, гостини,
По шампанським, порто й мадері
Бажаєш кухля води,
Доста вина!

Поцілунок гетери
Залишає на губах нудоту.
Хочеться вітру обіймів,
Аромату глибоких борів

І верхів'я до здобуття!

НАПРЯМ

Кожного ранку розгортається день,
Підносяться з колін заляклі трави.
І ти підведися й сьогодні
Згадай про завтра.

Роздумай свою дорогу,
Яку доведеться топтати,
І спитай себе, чи не варта
Змінити напрям.

КУХОЛЬ ВОДИ

Андрію, не будь андріяком,
Будь кухлем води,
Що будить до дій!

Вже доста пусого похмілля,
Доста старечих утіх!
Ми ще – молоді!

Уже рожевіє світанок
І кличуть далекі верхи
Сопілкою мрій!

РІШЕННЯ

Доста вже бімбувати, блавучити!
Ходімо з відром,
Де журчить скельне, святе джерело,
Де квітне верес.

Треба виполоти бур'ян,
Зросити розсаду
Й посадити біля вікна
Листястий берест.

ВИБІР

Ріки не повертають до джерела,
Дні, що пролинули, не приходять,
Але людині дарована ласка
Повернути з дороги.

Поцілуй землю, свою колиску,
Що малого тебе колихала,
І вибери ту серед різних доріг,
Що також їй до вподоби.

УЯВА

У відьомських роках дитинства
Рятувала мене уява:
Окраєць сухого хліба
Правив мені за малай,
Дранка від діда ставала
Новенькою світою,
І м'якою постелею
Стелилися трави.

Пізніше, серед дозвілля,
Я з книжкою в бур'янах
Летів у далекі світи
Ель-Рашіда і Марка Польо,
Де не було війни
Й де пригоди героя
Увінчували гірлянди
Й казкове весілля.

НАУКА

У студентські, голодні роки
Я вирішив піти за уявою,
Старинна культура й історія
Стали предметом наук,
Манили гієрогліфи,
Куфійське письмо,
Їврит, арабське й мови
Середньоазійських племен...

І мріялось, коли стане відлига,
Піти за покликанням,
Куди доля призве.

ЗІГУРАТИ

Я подумки охоче мандрую
Між печерами, пірамідами
Вавилонськими вежами-зігуратами...

Відчитую епітафії
На камінних таблицях
І звітрілих обличчях
Степових бабів.

Тисячоліття мене огортають
Своїм покровом.
І з найвищого зігурату
З тривоною розглядаю
Майбутнє розтрачених днів.

ОСАД СТОЛІТЬ

Я вибрав. Мене провела уява,
Далекі далі, давні події
Й осад їхніх століть
У нетрях землі.

Я мрію відкрити закопані таїни,
Непізнану мудрість пергаменів
І в глині, камені й золоті
Невідому красу –
Свідки часу німі.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ

У моїм товаристві – різноманітність.
Незамінна там кожна порода,
Одні захворіли оригінальністю,
За славою в перегонах,

Інші збирають барвисті камінчики
До своєї комори,
Ще інші ласі на лакоминки,
Бенкети й гонори.

Не бажаю доповнювати в погоні
амбіцій
Кагату тих бігунів.

Тільки майбутнє докаже,
Що зостане, а що розвіється
У вітровію років.

ДРУЗИ

В мене є різні друзі
На будень і свято,
Одні годяться для танців.
Інші – верхи здобувати.

Одні – сміхуни-верховоди,
В них дуροщі на язиці;
У других – добрі поради
Й ослужна, братня правиця.

ПОДРУГА

Вона одідичила давній звичай
Нашої доброї слави,
Що каже до вінчання перед престолом
Дівочу гідність цінити.

У моєї подруги – очі іконні
Й інша від других усмішка,
В теміні світяться її лица,
Наче зірниця.

ЧАС

Пливуть по небі білі хмари
Й роки – рікою без границь
У тихому полоні.

З гаївки в браму коляди
Шаленим світлом семафора
Летить наш час плавби.

Пливімо проти струї – вгору!

ДИВО

Ще вітер розчісує шовкові трави,
Ще літає в вітрі сім'я кульбаби,
До якої землі притулиться? –
Ніхто не знає.

Ми завжди ждемо якогось дива,
А диво приходить тільки непрошене,
Щедрою чарою ласки зрошене
Обдаровує творче жниво.

ЗАПРОШЕННЯ

Мене призвав до себе
Владар далеких степів
Розкопати високий курган
І звільнити з глибин
Століттями закопаний скарб.

Так сповнилась мені
Ще з дитинства гаптована мрія
Серед густих бур'янів
І відкрила Сезама браму,
Наче браму життя.

БАКХАНАЛІЇ
(Верховоди)

Як розкопаєш серед степів
Той високий курган
Та розкидатимеш довкруг себе
Золотими монетами,
Що – наша мрія,

Ми разом вип'ємо весь котел
Добірної варенухи
Чи повну бочку п'янкої сивухи
І святкуватимемо всі разом,
Як довго лист зеленіє.

ЗАДУМ

У мене є інший задум,
Я не марю на тім багатіти,
Що століттями в глибокій таїні
Земля зберігає.

Я бажаю її розгорнути
Усьому невіжому світу
Для подиву й поклону
Перед духу розмаєм.

БАЖАННЯ

Не бажаю скарбів,
Хай скарбами журиться цар!
Я бажаю світла світанку
Для своєї світлиці.

Я бажаю роси
Для своїх зелених царин,
Щоб бути іншим царем,
Царюючи в царстві любови,
Й людиною бути людині.

СОН

Приснився мені дивний сон,
Що я сам серед степу
Розкопую високий курган,
Щоб визволити до світла
Поховану в ньому святиню.

Довкола – крякання граків
І хмари важкі зависають
Камінням над головою...

Пресвята Богомати! Кріпи
Слабосильну людину!

НАШІПТУВАННЯ

«Якщо Ти знайдеш золоту пектораль,
Не віддавай її якомусь музеєві,
Де вона всіх і нічия.
Там її під полою
За дрібняки продадуть
Собі на горіхи», – каже чорт.

«Сам утішайся нею, любуйся,
Одягай перед дзеркалом і будь
королем,
Або перед коханою, щоб заманити
Зачаровану бджілку на солодкий нічліг
У свою борт»!

ПОГЛЯД

У моєї коханої
Своєрідні погляди,
Що з поглядами деяких друзів
Не збігаються.

Я цілую її,
Як образок з молитовника,
Бо ми разом записані в зорях,
Не на пелюстці троянди,
Що обсипається.

ВЗАЄМИНИ

Наші взаємини
Декому незрозумілі,
Викликають насмішки.

На її погляд, пекторалі –
Лиш історитчні об'єкти,
Не чоловічі прикраси.

«І вся її поведінка –
Старобабсько-музейна,
Не годиться для нашого часу»,
Гудуть молоді автократи.

==

ПРОЩА

З гуртом юних прочан
Я подався до Зарваниці
Скупати серце й душу
Цілющою водою.

Просив Діву Золотошату
В далекому світі
На непевній дорозі
Подати долоню.

ОБИЦЯНКА

Я просив помолитися рідних і друзів
За свою ще нетоптану стежку,
Бо ревна молитва пеленою обтулить
Прохання в ласку надземну.

Обіцяв на прощання тояндовим лицям
Привезти на весілля в дарунку
Любов'ю і вірністю повсякчас
Ковану скитську обручку.

ПРОЩАННЯ

Вона усмінулася: «Ніхто не знає,
Куди поведе нас доля,
Ніхто не відає, що принесе
Завтрішній день до порога.

Але в вічності будемо разом,
Де доля завжди шаслива,
Слухати пісню недоспівану
На рідних скибах».

II. СТЕПОВЕ ЦАРСТВО

ОБРІЙ

Рожевим вином
Наливається обрій,
Як кінські копита
Будять світанок.

Мерехтить стяжкою
Безкрайна стежка
І вигуки граків
Несуться хоралом.

КНИГА

Широкий світ –
Наче розгорнена книга,
Сторінка за сторінкою
Розгортають дива.

Ніхто не зуміє
Їх колись дочитати,
Як зачинена брама Сезама
І випита чара вина...

ПЛЕТЕНИЦЯ

Кожен день сплітає вінок
Різноманітного зілля
З полину, материнки,
Стокорті й тирси.

Ти в полоні вороння,
Й вередливості вітру
Затирають сліди
Тарпана й людини.

ПУСТЕЛЯ

Упивайся красою пустелі,
Випий чару солодкого меду,
Що цей день підносить до уст.

Пригорни до серця всі барви,
Усі звуки пустельної тиші,
Усю щедрість розкованих крил.

Будь частю цієї природи,
За всі пригоди й негоди
Люби її наче син!

ПОСТЕЛЯ

Ти в полоні пустелі,
Де домують примари й сни,
Де вітер по небі гонить
Білі отари.

Вітровій степовий
Колисанку виє тобі
Й на нічліг, як постеля, –
Дикі трави.

СТЕП

Степ – це доля людини
На бестежжі, на бездоріжжі,
Віддана принагідності
Й ласці життя.

Ніхто не відає,
Коли відпустить тебе
Зі своїх любовних обіймів
На стелений шлях.

ДАРУНКИ

Умій бутувати в дружбі
З жуками й жовтими осама,
Червоними муравлями,
Вужами і ящірками,
З холодним дощем і жевріючим
сонцем.

Вони – подарунок тобі,
Як доказ відваги й волі
У краю розкотистих задумів,
Де твоя творча уява
Серед щодення не тоне.

ЗМІЯ

Як почувеш сичання
Трикутної голови,
Іди їй з дороги,
Бо пустеля – змія.

Не вбивай для забави,
Бо не іграшкою людині
Заворожене серед природи
Різноманітне життя.

БУВАЛЬЩИНА

Тут мінялися табуни тарпанів
І стада різних племен
У шаленій погоні.

Тут потомки далекого Сходу
Будували свої королівства
На безкрайному полі.

Тут залишилися кургани,
Скарбами наповнені,
І з духами на сторожі.

ЦАРСТВО

Червоні замкові мури,
Довкола – шатер череда...
Тут – розлога столиця
Степового царя.

Яким привітом чужинця
Зустріне далека земля?
Угорі – крики вороння,
Внизу – чужина.

ЧУЖИНЕЦЬ

Ти – завжди чужинець,
Це твоє незатерте п'ятно,
Відхиляються трави
Зеленим стеблом.

Відсуваються люди,
Вони – не свої,
Листям зів'ялим в обличчя
Мече тобі вітровій.

І навіть удома скажуть:
«Зарубіжний – не наш».
Поцілунком зими привітає
Рожева весна.

ПРИВІТ

Цар сидить на престолі
Іконою серед ікон,
Баламкається на шиї
Золотий медаліон.

Привітав привітно мене,
Як господар і пан,
Який знає закони
Найкорисніших спілкувань.

Про щирість – годі казати,
Політика – розуму гра...

Як досліднику, мені довелося
Розкопати великий курган.

ДУХИ

Три духи на сторожі
Відстрашують хіть зухвальця
Відкопати тайну століть
У могильному лоні.

Танцюють примари
На могилі монарха,
Що мечем і скіпетром
Володів над степами.

ПЕРШИЙ ДУХ

Я встромив у землю рискаль,
І земля обізвалася вголос:
«Не розкопуй захланно
Тут похованих таємниць,
Бо вип'єш не дружби вино,
Лиш зневаги полин».

Я відрік: «Твого лона
Не раниць захланство,
Бо достатнє мені
Те, що маю з батьківської скрині, –
Посаг з поту чола».

І дух відлетів.

ДРУГИЙ ДУХ

Я вдруге землю пробив
І почув дияволький регіт:
«Ти на горлицю в діядемі
Розвішуєш сіті,
На ту, що роздягнена
У мріях гуляє
В місячному промінні».

Я з гордістю відповів:
«Інша думка мене привела
До царства далекого Сходу,
Ніж шукати собі,
Досліднику вченому,
Любовниці з царського роду».

І другий дух відлетів.

ТРЕТІЙ ДУХ

Я втрете в землю затопив сталь.
Понісся дитячий лемент:
«Не дочекаєшся слави,
Тільки царського насміхання
Без дружби й поваги
За своє мужнє діло».

Я відповів: «Не важний розголос
Про мої дії й заслуги,
Важне, щоб довідався світ
Вістку від довгих століть
Про скарби поколінь
Бережені для нього, як віно».

ОБРУЧКА

Дух поклав мені на долоню
Тоненьку обручку й мовив:
«Її княгиня кургану
На мізиннім пальці носила.
Візьми її й подаруй
Своїй вибранці серця.

У цій тоненькій обручці
Любови безсмертна сила».

СКАРБ

Я розкопав великий курган,
Визволив з підземелля нечуваний
скарб,
І задзвеніло царство пеаном.

Залунали замкові сурми,
Замаяли хоругви,
Весь двір і все довкола,
Шатра й намети
Заквітчалися на велике
Народне свято.

ЦАР

Заграли друмлі й домри,
Від порга до трону
Барвисто горять килими.
Від полумисків м'яса,
Від переповнених чарок
Згинаються довгі столи.

Ідолом на колоні,
Обсіяний самоцвітами,
Підлабузниками оспіваний,
Панегіриками, як кокон, обвитий
Цар сидить на престолі.

ЦАРІВНА

А біля престолу – діва,
Недійсна, казкова з'ява
З довгими косами-зміями
У мряку жаги одягнена.

Я замотався в коси,
В ласку уявну плоті...
Усюди слідом за мною
Ходять зоряні очі.

СВЯТО

Цар підвівся з престола,
Підняв повну чару
Й торжественно рік
До зібрання в замку:
«Я, ваш цар,
Визволив з нетрів землі
Століттями ховану таємницю
Родинного скарбу.

Ми бачимо предків діла
У зброї й оздобах,
У поемех записане нам
Послання глибоке.

Від сьогодні цей день
Святкуватиме наш народ
Старим, як курган, вином
Із царської бочки».

ЗАПЛАТА

Цар хитро собі присвятив
Мою заслугу,
Захиталися сподівання
На царську дружбу.

Він потайки запитав,
Яку заплату
За відкопаний йому скарб
Марю дістати.

ЧАРІВНИЦЯ

«Я узрів чарівницю на царськiм
престолi,
Голова – в дiядемi, розпущенi коси,
Лиця – цвiту лiлеї при заходi сонця,
Усiмшка – стигла сунiця.

Замоталася мрiя в розпущенi коси,
Забажала царськoї плоти,
Стала бранкою чарiвницi, царськoї
дочки,
В рожевих лiлеях на лицьох».

УСЛІВ'Я

Підсміхнувся владика степів:
«Вибагливу маєш мрію,
Бажаєш самої зірки з небес,
Як собі рівну.

Але, якщо вона згідна
Танцювати з тобою,
Візьмеш собі до намету
Свою долю.

Але, якщо не згодиться
На шалену надію,
Сідлай коня, і хай вітер
Твій слід розвіє».

ПОГОРДА

Домри й друмлі заграли,
Я підійшов з поклоном
Запросити царівну до танцю.
Вона засміялася перепілкою,
Щоб почули її
Найдальші закутини замку.

«Мої предки, мов зорі,
Світили століттям,
Так розказує нам скарб кургану,
А ти, волокито,
Гадаєш здобути
Легкоруч їхню внуку на славу?!»

Ці слова розбудили регіт
Усієї громади,
Насміхання розпитих дворян,
І, мов клекіт старого лелеки,
Понеслось до неметів
Кепкування царя.

ПРОВИНА

Боліла мені стріла царівни;
За кохання й хіть мужчини.
Я заслужив на зневагу й погорду,
Однак за іншу провину,

Бо зрадив далеку подругу рідну,
Що вірно молилась за мене,
Заміняв щире золото на шумиху
Й мій рай – на сяйво геєнни.

ВІДПОВІДЬ

Я гордо глянув у зоряні очі
І відрік їм голосом смілим:
«Не той король, хто носить корону,
А той, кого славить діло.

Я прибув сюди з ясным задумом
Розкопати лоно кургану,
Щоб широкому світові доказати
Віками заковану правду».

ПРАВДА

«Цей курган своїм змістом доказав мені
Давнину своєї породи,
Належну народові старших віків
Не предкам вашого роду.

Ваші предки пізніше прибули сюди,
Як волокити-приблуди,
Щоб загарбати орані землі й скарби
Роботящого й творчого люду».

ПОГОНЯ

Заки все царство опритомніло
З очманіння від люті й новизни,
Я осідлав коня й наче вітер погнав
Степовими слідами старими.

Тирсу топтали кінські копита
За мною в шаленій погоні,
Та не дігнали коня вороного
Царські роз'юшені коні.

ПОВОРОТ

Повертаюсь прибитий думками,
Беру ліки з долонь джерела,
Вітер чеше з чола чуприну,
Непокірна сповзає сльоза...

Сором так повертати,
Не як витязь з гордим чолом...
Тримай, Божа Мати, при серці
Це зломане, горде стебло.

Але ось світлий образ у далі,
Десь поблизу – рідне село.
М'яко трави приймають в обійми
І приходять так бажаний сон.

СВЯТИНЯ

Неначе з'ява
Прийшла подруга рідна до мене,
На мізинному пальці – обручка,
На лицях усмішка ласкава.

«Ти відкопав у душі
Закопану, давню святиню
Й поведеш мене до світлиці
Як дружину.

Ставай мерщій привітати
Зірницю ранню!»

Я підвівся й подався назустріч
Безмежому щастю.

З М І С Т:

2 ЖИТТЯ

3 П Е Р Е В А Л

4 МАКРОКОСМОС

5 МІКРОКОСМОС

6 ТАНЕЦЬ

7 ПРОТЕСТ

8 ПОХІД КРАСУНЬ

9 ЖІНОЧІ ТАЇНИ

10 ЗІЛЛЯ

11 СЬОГОДНІ

12 УТОМА

13 НАПРЯМ

14 КУХОЛЬ ВОДИ

15 РІШЕННЯ

16 ВИБІР

17 УЯВА

18 НАУКА

19 ЗІГУРАТИ

20 ОСАД СТОЛІТЬ

21 РІЗНОМАНІТНІСТЬ

22 ДРУЗІ

23 ПОДРУГА

- 24 ЧАС
- 25 ДИВО
- 26 ЗАПРОШЕННЯ
- 27 БАКХАНАЛІЯ
- 28 ЗАДУМ
- 29 БАЖАННЯ
- 39 СОН
- 31 НАШІПТУВАННЯ
- 32 ПОГЛЯД
- 33 ВЗАЄМИНИ
- 34 ПРОЩА
- 35 ОБІЦЯНКА
- 36 ПРОЩАННЯ

37 С Т Е П О В Е Ц А Р С Т В О

- 38 ОБРІЙ
- 39 КНИГА
- 40 ПЛЕТЕНИЦЯ
- 41 ПУСТЕЛЯ
- 42 ПОСТЕЛЯ
- 43 СТЕП
- 44 ДАРУНКИ
- 45 ЗМІЯ
- 46 БУВАЛЬЩИНА
- 47 ЦАРСТВО

- 48 ЧУЖИНЕЦЬ
- 49 ПРИВІТ
- 50 ДУХИ
- 51 ПЕРШИЙ ДУХ
- 52 ДРУГИЙ ДУХ
- 53 ТРЕТІЙ ДУХ
- 54 ОБРУЧКА
- 55 СКАРБ
- 56 ЦАР
- 57 ЦАРІВНА
- 58 СВЯТО
- 59 ЗАПЛАТА
- 60 ЧАРІВНИЦЯ
- 61 УСЛІВ'Я
- 62 ПОГОРДА
- 63 ПРОВИНА
- 64 ВІДПОВІДЬ
- 65 ПРАВДА
- 66 ПОГОНЯ
- 67 ПОВОРОТ
- 68 СВЯТИНЯ
- 69 З М І С Т